5e JAAR — Nr 33

VRIJDAG, 24 AUGUSTUS 1945

De Sovjet-Unie

Prijs : 3 frank

Tel. 11.10.57 en 11.10.58

1a, Regentlaan, BRUSSEL

Postchekrekening nr 7359.23

WEEKBLAD VAN DE « BELGISCH - SOVJETSCHE VEREENIGING »

De wereldberoemde filmregisseur S. EISENSTEIN

In dit nummer :

blz. 2-3 **DE ENGELSCH - FRANSCH - SOVJETSCHE ONDERHANDELINGEN VAN 1939,** door Aloïs Gerlo.

blz. 4-5-6 **GESCHIEDENIS VAN DEN SOVJET-BIOSCOOP,** door V. Danvers.

blz. 7 **EENDRACHT MAAKT MACHT,** door Van den Berghe Leon.

blz. 8 **DE WETENSCHAP IN DE U.S.S.R.,** door Prof. Alexander Baikov.

Een bladzijde diplomatieke geschiedenis

De Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen van 1939

door Alois GERLO

Ter inleiding

De Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen van 1939 met het oog op het sluiten eener overeenkomst tegen de fascistische aanranding, hebben destijds heel wat stof doen opwaaien. Nadien, vooral na het afsluiten van het bondgenootschap tusschen Engeland en de Sovjet-Unie werd er over gezwegen. Alles laat voorzien dat thans de discussie omtrent dit zeer omstreden punt uit de internationale politiek, weer in volle hevigheid zal ontbranden. Op het laatste kongres van de Labour Party te Blackpool heeft Ernest Bevin, sekretaris van de Unie der Britsche Metaalarbeiders en tot voor kort Minister van Arbeid in de regeering Churchill, de kwesie reeds aangesneden en een hevigen aanval gericht tegen de buitenlandsche politiek van wijlen Neville Chamberlain. Bevin beschuldigde dezen laatsten ervan, de onderhandelingen met de Sovjet-regeering niet te hebben gevoerd met den wil tot een resultaat — in casu een Engelsch-Fransch-Sovjetsch militair akkoord — te komen.

Ook de Belgische publieke opinie kan, meenen wij, wat voorlichting in deze kwestie best gebruiken. Ze werd destijds zeer eenzijdig en tendencieus ingelicht. Er bestaan nog heel wat verkeerde gedachten, nog heel wat twijfel en verwarring omtrent deze aangelegenheid. Daarom willen wij trachten in deze bijdrage, aan de hand der historische feiten, wat klaarte te scheppen aangaande de mislukking der Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen van April tot Augustus 1939.

DE ATMOSFEER

Laten we even trachten de atmosfeer op te roepen waarin de onderhandelingen plaats grepen.

Toen het fatale jaar 1939 aanbrak, scheen de Chamberlain-regeering vastbesloten verder op goeden voet te blijven met het nationaal-socialistische Duitschland en het fascistische Italië, en anderzijds de U.S.S.R. ook verder links te laten liggen.

Op 11 Januari 1939 kwamen de heeren Neville Chamberlain, Eerste Minister, en Lord Halifax, Minister van Binnenlandsche Zaken, voor een bezoek van drie dagen te Rome aan, en op een banket, denzelfden dag door de Italiaansche regeering ter hunner eere gegeven, verhief de Britsche Eerste Minister zijn glas op « Z. M. den Koning van Italië en Keizer van Abyssinië ». Indien de Britsche regeering hiervoor van Rome dankbaarheid verwachtte, dan werd zij dra teleurgesteld, want onmiddellijk na den terugkeer der Britsche staatsmannen te Londen, hervatte de Italiaansche pers haar geweldige en misplaatste kampagne tegen Frankrijk, Groot Brittannië's nauwste verbondene; en den 26ⁿ Januari 1939, bij het einde van een massa-meeting gegeven door Mussolini, schreeuwde de opgewonden menigte: « Naar Parijs! Naar Parijs! Tunis aan ons! Corsica aan ons! ».

Wat Duitschland betreft, den 26ⁿ Februari 1939 publiceerde Dr Goebbels een artikel in den « Völkischer Beobachter », getiteld: « Oorlog in 't zicht ».

's Anderendaags, als om nog beter het misprijzen der autoritaire staten te verdienen, kondigde de Britsche Regeering haar besluit aan de Regeering van Generaal Franco te erkennen als Regeering van Spanje, ondanks het feit dat de wettig verkozen Republikeinsche Regeering nog een derde van het grondgebied kontroleerde, en Franco het hoofd boven water werd gehouden door een aanzienlijk deel Italiaansche en Duitsche bajonetten.

Het gerommel van de komende vulkaanuitbarsting was duidelijk hoorbaar voor al wie zich voor internationale zaken interesseerde, en natuurlijk werd de vraag gesteld: « Wat zal de Sovjet-Unie doen? »

Het antwoord werd besproken in een thans beroemde rede van Maarschalk Stalin, gehouden op 10 Maart 1939.

DE STALIN-REDE VAN 10 MAART 1939

Stalin kloeg hierin een politiek aan die het Fascisme trachtte om te koopen door b.v. Abyssinië op te offeren.

Hij beschuldigde zekere Amerikaansche en Europeesche politiekers en journalisten er van dat zij Duitschland aanspoorden om de Sovjet-Unie aan te vallen.

Hij zei dat, aangevallen, de Sovjet-Unie zou antwoorden met een dubbelen slag en verklaarde met nadruk dat de Sovjet-Unie opkwam voor de ondersteuning der naties die slachtoffer waren van een aanranding en vochten voor hun onafhankelijkheid (China en Spanje).

Verder verklaarde Stalin dat een van de taken der Sovjet-Unie op het gebied der Buitenlandsche Politiek was « op haar hoede te zijn en niet toe te laten dat ze in een of ander konflikt zou getrokken worden door oorlogsstokers die gewoon zijn anderen de kastanjes voor hen uit het vuur te laten halen. »

De beteekenis van deze rede was duidelijk genoeg, n.l. dat de Sovjet-Unie ten zeerste geïnteresseerd was bij de vrijwaring van den vrede, dat ze bereid was hiervoor in afdoende onderhandelingen te treden, maar dat ze zich volkomen bewust was van haar positie als groote mogendheid en niet kon dulden als minder te worden behandeld.

Men denke even aan wat een half jaar te voren was geschied, toen op de rampzalige konferentie van München, de Sovjet-Unie op zoo cynische als beleedigende wijze was over 't hoofd gezien en twee staten die met haar deel uitmaakten van den Volkenbond buiten haar om in onderhandelingen traden met twee staten die met klank der Volkenbond hadden verlaten.

Vijf dagen na de rede van Stalin, den 15ⁿ Maart 1939, bezetteden en annexeerden Duitsche troepen Bohemen en Moravië; Hongaarsche troepen volgden snel in Roethenië. De Tsjechoslovaaksche Republiek hield op te bestaan. München had zijn logische bekroning gevonden.

Den avond van dezen tragischen dag verklaarde de heer Maisky, Sovjet-ambassadeur te Londen, in een openbare toespraak:

« De buitenlandsche politiek van de U.S.S.R. is er altijd een geweest van wereldvrede. Niet een vrede te allen prijze, maar vrede gebaseerd op wet en orde in de internationale zaken...

Uit oorzaak van haar aardrijkskundige ligging is de U.S.S.R. zeer bijzonder geïnteresseerd in het behoud van den vrede in Europa en Azië. Heeft het Britsche Rijk niet hetzelfde belang? »

En verder:

« Ge zult zien dat in laatste instantie de kwestie van vrede en oorlog in onze tijden afhangt van den aard der betrekkingen tusschen Londen en Moskou. »

De reden van de hh. Stalin en Maisky lieten geen twijfel over aangaande de buitenlandsche politiek van de U.S.S.R.

Ware de door Moskou uitgestoken hand alsdan stevig vastgegrepen geweest, dan had de wereldoorlog op dat late uur misschien nog kunnen vermeden worden. Ongelukkiglijk werd de aangeboden hand afgewezen en het Chamberlain-Kabinet ging er mee voort de machtige U.S.S.R. als een derde-rangsmacht te behandelen.

Nochtans, een steeds sterkere druk van de openbare meening deed zich gelden.

Den 17n Maart was Neville Chemberlain gedwongen te zeggen dat men zich moest afvragen of de onderwerping van Tsjechoslovakije ofwel « de laatste aanval op een kleine Staat of in feite een stap was naar een poging om de wereld te overheerschen ».

EINDELIJK ONDERHANDELINGEN

...Eindelijk kwam dan 't nieuws dat Groot-Brittannië zich tot de Sovjet-Unie had gewend om te trachten een verdrag te sluiten ten einde weerstand te bieden aan elken verderen aanval.

Op 15 April deed de Engelsche regeering de eerste voorstellen aan de Sovjet-Unie. Spoedig bleek dat zij ze eer met tegenzin, bijna tegen wil en dank had gedaan. De onderhandelingen vlotteden niet, maakten geen vooruitgang. Velen maakten zich hierover met reden ongerust. Onder hen bevond zich Winston Churchill.

In den loop van een rede op 3 Juni 1939, deelde de heer Chirchill mee: « Iedereen hoopt dat niets het sluiten van een drieledig verdrag tusschen Groot-Brittannië, Frankrijk en Sovjet-Rusland zal verhinderen. Een groot Fransch soldaat vertelde mij zekeren dag: « Zonder Rusland kan er geen Oostelijk front zijn. Zonder Oostelijk front zal het gewicht op het Westelijk front drukken; doch met een sterk Oostelijk front kan de oorlog heelemaal afgewend worden ».

Ook deze waarschuwing kon de mannen van München niet tot betere gevoelens brengen, noch hen tot spoed aanzetten. Steeds dreigender werd de toestand, de onweerswolken stapelden zich op.

Tenslotte werd in Augustus een nieuwe missie naar Moskou gezonden, doch weer waren het derde-rangmanschappen die vertrokken. Niets mocht baten.

Onmiddellijk immers was de voornaamste moeilijkheid weer Polen. De Britsche en Fransche vertegenwoordigers vroegen aan de Sovjet-afvaardiging wat de U.S.S.R. vermocht en wilde doen om Polen te helpen bij een gebeurlijken Duitschen aanval. Hierop antwoordde Maarschalk Vorosjilov dat het Poolsche leger onmogelijk alleen kon weerstaan aan een aanval van het machtige gemechaniseerde Duitsche leger; dat het Roode Leger in staat was en bereid samen te werken met het Poolsche leger ter verdediging van Polen, doch dat om dit te doen het Roode Leger Poolsch grondgebied zou moeten doortrekken en samen met het Poolsche leger het hoofd bieden aan het Duitsche leger op de Poolsch-Duitsche grens. De Britsche en Fransche afvaardigingen namen langs den gewonen weg de noodige inlichtingen te Warschau en kwamen dan met het antwoord.

Het essentieele van hun verbazend antwoord was dat de Poolsche Regeering geen gewapende hulp van de Sovjet-Unie wenschte om Duitschland te bevechten, zoo Engeland en Frankrijk maar doelmatige hulp verschaften; dat in geen omstandigheden de Poolsche regeering zou toelaten dat Sovjet-strijdkrachten Poolsch grondgebied zouden binnendringen, doch dat ze graag hulp zou aanvaarden onder vorm van Sovjet-oorlogsmateriaal; dat de Poolsche regeering onwrikbaar in haar houding was en dat niets meer kon gedaan worden.

Na een onderbreking van drie dagen werden de besprekingen opnieuw hervat den 21n Augustus, doch er werd geen vooruitgang meer gemaakt. De onderhandelingen hadden een dood punt bereikt en waren volledig vastgeloopen.

DE OORZAKEN DER MISLUKKING

Waarom mislukten bijgevolg de Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen?

Omdat de mannen van München, Chamberlain aan het hoofd, geen akkoord, geen pakt, althans niet van gelijke tot gelijke met de Sovjet-Unie wenschten. In feite was het zenden van de delegatie naar Moskou voor de reaktionnaire Engelsche en Fransche regeeringen slechts een middel om zich een alibi te verschaffen bij hun onderscheiden volkeren die niet zouden geduld hebben dat men zich in zoo ernstige tijdsomstandigheden van Rusland afkeerde zonder eenigen vorm van proces. Dat het pakt, dat een dam had kunnen opwerpen tegen de agressie, niet gewenscht werd — waardoor de onderhandelingen moesten mislukken — bleek uit een heelen boel feiten:

1. De geweldige traagheid van Engelsche en Fransche zijden: b.v. toen de onderhandelingen vijf-en-zeventig dagen duurden werden er zestien gebruikt door de Sovjet-regeering om haar antwoorden voor te bereiden en de andere negen-en-vijftig door Engelsche en Fransche om te remmen en te talmen.

2. De Engelsche en Fransche onderhandelaars waren personaliteiten van derden rang, zooals b.v. een William Strang. Ze waren bovendien niet of onvoldoende gemandateerd en hadden geen volmachten. Wat de Engelsche en Fransche regeeringen hadden moeten doen is klaar. Ze hadden b.v. Lord Gort en Generaal Gamelin moeten zenden met de noodige volmachten om een afdoend en waarlijk wederkeerig militair bondgenootschap te sluiten. « Was ik toen aan het bewind geweest, zei Bevin te Blackpool, ik had den Minister van Buitenlandsche Zaken zelf gezonden om met de U.S.S.R. het noodig akkoord te sluiten! »

3. Steeds maar nieuwe moeilijkheden werden voor den dag gesleurd, nu eens naar aanleiding van de Baltische Staten, dan weer en **vooral** wegens Polen en de houding der Poolsche regeering, wier schuld in deze kwestie ook niet genoeg kan worden onderstreept.

WAAR ER SPRAAK IS VAN LINDBERGH

De mislukking was trouwens sedert lang stelselmatig voorbereid en wel tot in de détails.

Interessant is het b.v. na te gaan welke rol een niet-diplomaat als de vlieger Lindbergh in deze aangelegenheid heeft gespeeld. Ja, ook de vlieger Lindbergh, wiens totalitaire sympathieën bekend zijn, kreeg zijn rolletje in deze kwestie te spelen en stak, voor redenen die hij best kent, een handje toe.

In 1938 bezoekt Lindbergh verscheidene Europeesche landen. Hij kwam den 17n Augustus 1938 te Moskou aan en woonde den volgenden dag een luchtvaartdemonstratie bij; vervolgens vertrok hij weer naar Londen.

Wat hij er kort voor de Konferentie van München deed en zegde was zeer interessant. Kolonel Lindbergh werd o.m. uitgenoodigd op een lunch waar vele vooraanstaande personaliteiten — uitgevers, journalisten en parlementsleden — aanwezig waren. Hij hield een toespraak, waarvan de algemeene richtlijn best door generaal Goering had kunnen gedikteerd zijn. « Duitschland was oppermachtig in de lucht, kon Rusland, Frankrijk en Brittannië tegelijkertijd aanpakken, zelfs indien Italië niet tusschenkwam.

De Russische luchtmacht was niet doeltreffend, haar beste mannen waren gefusilleerd. »

Daarna keerde kolonel Lindbergh naar Duitschland terug.

Het nieuws van kolonel Lindebergh's woorden bereikte Moskou. Er kwam een spoedig en verpletterend antwoord. De « Pravda » van 10 Oktober 1938 publiceerde een brief, geteekend door 11 van de meest beroemde vliegeniers van de U.S.S.R., waaronder Kokkinaki, Grizodoebova en zoo meer.

Kolonel Lindbergh verbleef toen nog steeds in West-Europa, doch hij gaf geen openbaar antwoord op den brief. Evenwel verspreidden kort daarop, op 19 Oktober, de nieuwsagentschappen, volgend interessant nieuwsje uit Berlijn:

« Op een niet officieel dîner, dat vorigen avond ten huize van den Amerikaanschen gezant werd gehouden, werd Kolonel Lindbergh, die thans een bezoek aan Duitschland brengt, door Veldmaarschalk Goering, in naam van den Führer, vereerd met de Orde van den Duitschen Arend met Ster. Dit is de hoogste rang van de Orde en ook de hoogste onderscheiding die de H. Hitler kan verleenen. »

Tot hier de Lindbergh-episode, waarvan het belang natuurlijk niet moet overschat worden. Maar toch droegen dergelijke pogingen om de strijdkrachten van de U.S.S.R. te kleineeren er zonder twijfel toe bij om den indruk te verspreiden dat de U.S.S.R. militair zwak was en van geringe waarde als bondgenoot.

(Vervolg op blz. 8.)

Kruiser Potemkin.

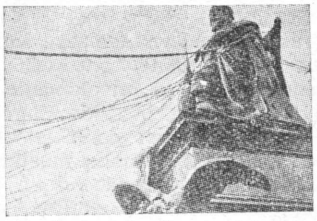

10 dagen die de wereld deden beven.

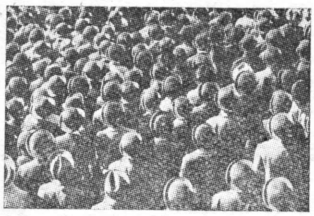

De laatste dagen...

... van St.-Petersburg.

De algemeene lijn.

De moeder.

De moeder.

« De kinema beantwoordt in zijn diepste wezen en werkelijkheid, aan de groote, kollektieve uitdrukkingsvormen », schreef Leon Moussinac in een zeer interessante studie over den Sovjet-bioscoop.

De zevende kunst is een nieuwe manier van uitdrukking die in de oogen van den Sovjet-cineast en het Sovjetpubliek, een boodschap voor den mensch vormt. In het Westen heeft het publiek in het algemeen een neiging er enkel de verstrooiïng en een aangenaam tijdverdrijf in te zien, en de producer van zijn kant een uitstekende handelszaak. In de Sovjet-Unie wordt de film niet gewaardeerd volgens het aantal miljoenen dat hij kan opbrengen, doch enkel volgens zijn kultureele, opvoedende en kunstwaarde.

Wij spraken hoogerop van een « boodschap », inderdaad: een sociale en artistieke boodschap. De Sovjetkinema is het beste uitdrukkingsmiddel in een nieuwe maatschappij en beschaving. De draagkracht en beteekenis ervan werden dadelijk na de Oktoberrevolutie begrepen. De eersterangsrol die zij eens geroepen zou worden voor de revolutionnaire zaak te spelen werd in 1919 door Lenin bepaald: « Van alle kunsten is voor Rusland, volgens mij, de cinematografische kunst de belangrijkste ».

Deze woorden oriënteerden de inspanningen en verzuchtingen van den jongen Staat. Zij merken het begin van den ideologischen en ekonomischen strijd van den Sovjetkinema.

HET VROEGERE REGIME

« De belangrijkste aller kunsten! » Zij is het geworden, niet zonder moeite echter, wanneer men het beklagenswaardige peil van de cinematografische opvatting en produktie van het vroegere regime in acht neemt. Enkel gegrondvest op den geest van winstbejag, bestond de tsaristische kinema hoofdzakelijk uit tranerige melodrama's, waarvan het peil verre beneden de uit Duitschland en Amerika ingevoerde films stond. Vóór 1917 werd er in de Russische zalen dan ook bijna niets anders vertoond dan deze laatste films.

De Revolutie dreef het meerendeel der cinematografische maatschappijen, evenals de overschotten der « Intelligentzia », op de vlucht.

Alleen Protozanov, de verdienstelijkste regisseur van het vroegere regime, aanvaardde volgraag het Sovjet-standpunt en, wat werkelijk verwonderlijk mag genoemd worden, de eigenaar van de tweede grootste cinematografische onderneming (wat het belang betreft) te Moskou, Chanjonkov, ging met geheel zijn onderneming over naar de Sovjetregeering en zette aktief zijn technisch werk voort.

DE GESC
VAN
SOVJET - K

DE EERTSE SCHREDEN

Onmiddellijk na de Revolutie werden speciale kinema-komiteiten ingericht, en het eerste filmontwerp, gedateerd uit 1918, zocht inspiratie in een filmboek van Loenatsjarski, toenmalig Volkskommissaris voor Openbaar Onderwijs.

In 1919 werd in geheel de Sovjet-Unie de nationalisatie der cinematografische ondernemingen doorgevoerd.

Tot in 1922 werden de films voortgebracht door deze Speciale Komiteiten. Deze films waren van een bijzonderen aard, zij waren terzelfdertijd kroniek en aktualiteit en ontleenden hun thema's uit 1 Meivieringen, fronttooneelen, de hongersnood, kongressen, enz...

DE DOKUMENTATIEFILM

De naam Dziga-Vertov verschijnt, in verband met de behandelde onderwerpen, aan den kinema-horizont als de pionier van den dokumentatiefilm.

In den loop van hetzelfde tijdstip debuteerde het Instituut van de Staats-kinema, in 1919 gesticht onder de leiding van Gardin, met een produktie korte rollen, dit in samenwerking met de groep kunstenaars van Koelesjov.

Lenin verleende op dit oogenblik aan den dokumentatiefilm en aan de cinematografische kroniek een bijzonder belang.

Dit standpunt werd door Dziga-Vertov en zijn school, de «Kinoglaz» (Het oog der Kinema) omgezet in een dogma, dat zich tot den huidigen dage heeft weten te handhaven.

« Alleen feiten van dokumentairen aard — geen enkele tooneelmatige illusie voor den film — afschaffing van den akteur en de tooneelmatige opstelling — leve de aktualiteitenfilms ».

Aldus werden de wekelijksche kronieken en korte dokumentatiebanden van « Kino-Pravda » gedraaid, evenals de lange dokumentatiefilms: «Een Zesde der Wereld», « De Strijd der Sovjets », enz...

DE AVONTURENFILM

Koelesjov en het Staats-Kinema-Instituut namen het tegenovergesteld standpunt in van Dziga-Vertov. Zij onderwierpen de Amerikaansche en

DE GESCHIEDENIS VAN DEN SOVJET-BIOSCOOP

door V. DANVERS

« De kinema beantwoordt in zijn diepste wezen en werkelijkheid, aan de groote, kollektieve uitdrukkingsvormen », schreef Leon Moussinac in een zeer interessante studie over den Sovjet-bioscoop.

De zevende kunst is een nieuwe manier van uitdrukking die in de oogen van den Sovjet-cineast en het Sovjetpubliek, een boodschap voor den mensch vormt. In het Westen heeft het publiek in het algemeen een neiging er enkel de verstrooiïng en een aangenaam tijdverdrijf in te zien, en de producer van zijn kant een uitstekende handelszaak. In de Sovjet-Unie wordt de film niet gewaardeerd volgens het aantal miljoenen dat hij kan opbrengen, doch enkel volgens zijn kultureele, opvoedende en kunstwaarde.

Wij spraken hoogerop van een « boodschap », inderdaad: een sociale en artistieke boodschap. De Sovjetkinema is het beste uitdrukkingsmiddel in een nieuwe maatschappij en beschaving. De draagkracht en beteekenis ervan werden dadelijk na de Oktoberrevolutie begrepen. De eersterangsrol die zij eens geroepen zou worden voor de revolutionnaire zaak te spelen werd in 1919 door Lenin bepaald: « Van alle kunsten is voor Rusland, volgens mij, de cinematografische kunst de belangrijkste ».

Deze woorden oriënteerden de inspanningen en verzuchtingen van den jongen Staat. Zij merken het begin van den ideologischen en ekonomischen strijd van den Sovjetkinema.

HET VROEGERE REGIME

« De belangrijkste aller kunsten! » Zij is het geworden, niet zonder moeite echter, wanneer men het beklagenswaardige peil van de cinematografische opvatting en produktie van het vroegere regime in acht neemt. Enkel gegrondvest op den geest van winstbejag, bestond de tsaristische kinema hoofdzakelijk uit tranerige melodrama's, waarvan het peil verre beneden de uit Duitschland en Amerika ingevoerde films stond. Vóór 1917 werd er in de Russische zalen dan ook bijna niets anders vertoond dan deze laatste films.

De Revolutie dreef het meerendeel der cinematografische maatschappijen, evenals de overschotten der « Intelligentzia », op de vlucht.

Alleen Protozanov, de verdienstelijkste regisseur van het vroegere regime, aanvaardde volgraag het Sovjet-standpunt en, wat werkelijk verwonderlijk mag genoemd worden, de eigenaar van de tweede grootste cinematografische onderneming (wat het belang betreft) te Moskou, Chanjonkov, ging met geheel zijn onderneming over naar de Sovjetregeering en zette aktief zijn technisch werk voort.

DE EERTSE SCHREDEN

Onmiddellijk na de Revolutie werden speciale kinema-komiteiten ingericht, en het eerste filmontwerp, gedateerd uit 1918, zocht inspiratie in een filmboek van Loenatsjarski, toenmalig Volkskommissaris voor Openbaar Onderwijs.

In 1919 werd in geheel de Sovjet-Unie de nationalisatie der cinematografische ondernemingen doorgevoerd.

Tot in 1922 werden de films voortgebracht door deze Speciale Komiteiten. Deze films waren van een bijzonderen aard, zij waren terzelfdertijd kroniek en aktualiteit en ontleenden hun thema's uit 1 Meivieringen, fronttooneelen, de hongersnood, kongressen, enz...

DE DOKUMENTATIEFILM

De naam Dziga-Vertov verschijnt, in verband met de behandelde onderwerpen, aan den kinema-horizont als de pionier van den dokumentatiefilm.

In den loop van hetzelfde tijdstip debuteerde het Instituut van de Staats-kinema, in 1919 gesticht onder de leiding van Gardin, met een produktie korte rollen, dit in samenwerking met de groep kunstenaars van Koelesjov.

Lenin verleende op dit oogenblik aan den dokumentatiefilm en aan de cinematografische kroniek een bijzonder belang.

Dit standpunt werd door Dziga-Vertov en zijn school, de «Kinoglaz» (Het oog der Kinema) omgezet in een dogma, dat zich tot den huidigen dage heeft weten te handhaven.

« Alleen feiten van dokumentairen aard — geen enkele tooneelmatige illusie voor den film — afschaffing van den akteur en de tooneelmatige opstelling — leve de aktualiteitenfilms ».

Aldus werden de wekelijksche kronieken en korte dokumentatiebanden van « Kino-Pravda » gedraaid, evenals de lange dokumentatiefilms: «Een Zesde der Wereld», « De Strijd der Sovjets », enz...

DE AVONTURENFILM

Koelesjov en het Staats-Kinema-Instituut namen het tegenovergesteld standpunt in van Dziga-Vertov. Zij onderwierpen de Amerikaansche en Westelijke filmprocédé's en techniek aan een diepgaande studie en pasten ze aan bij den Sovjet-bioskoop. Hun eerste poging was een aanpassing van den Amerikaanschen Wilde Westen avonturenfilm getiteld : « M. West bezoekt de Sovjet-Unie », waarin de avonturen worden geschetst van een Amerikaanschen toerist die tijdens zijn bezoek aan de U.S.S.R. aan iederen hoek vreest te worden neergeschoten.

Een van de akteurs van den film, Vsevolod Poedovkin, toenmalig student aan het Instituut, zou later een regisseur met wereldvermaardheid worden.

De film « De Doodenstraal » benaderde de Amerikaansche politiefilms, door alle mogelijkheden en akrobatieën van de kamera uit te buiten. Deze film verhaalt het komplot eener kontra-revolutionnaire organisatie en den uitslag harer intrigues in de U.S.S.R.

MOEILIJKHEDEN

De enorme moeilijkheden tijdens deze epische periode van de Sovjetcinema worden door Poedovkin zelf verteld.

Er ontbraken steenkolen, brandstof, licht, voedsel en lokalen. De operateurs moesten dikke truien en vilten schoenen (wanneer zij er hadden) aantrekken om te werken. Het materieel voor de tooneelschikking werd op goed-valle-het-uit verzameld, en vaak was het afkomstig van aaneengeflanste afgedankte meubelen. Tot de projecteurs toe waren dikwijls met de hand vervaardigd. Er moesten op alle dingen besparingen gedaan worden, er moest gestreden worden voor iederen meter band, voor iederen kopek.

Deze materieele moeilijkheden verklaren grootendeels waarom de cinematografische produktie der Sovjets in de eerste jaren enkel uit korte rollen bestond.

Het is in de jaren van honger en blocus, koude en ellende, interventionnisme en contra-revolutie dat de Sovjet-cinema werd geboren.

EISENSTEIN EN DE MASSA

Vervolgens komt de periode van den opbouw, de ekonomische hernieuwing, de raderen der machines beginnen te draaien, de fabrieken te werken, de treinen rijden, men

bouwt buildings
overwonnen en g
De « Linkervle
beidersschouwbur
draait zijn eerste
Staking », onde
Eisenstein. Het
Sovjet-« massa »-
beroemd zijn gev
ma der « gemee
zonder het them
van den enkeling
Dit was een o
tie tegen den b
het tegengestelde
van het individu
ming, afgezonder
teit en dikwijls
wat betreft de m
heid.
De bronnen
« Staking » worde
de tooneelschikk
Meyerhold (in
Eisenstein debute
massa-manifestat
regime. Deze ba
eerste maal op he
neelen eener revo
onder een revo
welke later haar
in de wereldberoe
Potemkim ».
Het blijft onom
dat met « Staking
werd uitgesproke
grafische taal, en
munisme dat de
bron was van
wing.
De kultureele e
keling van de U.
fieerd, wat de
mogen over denk
dergelijk beleid g
terneerdrukken
van het opgevatte
wel interessant a
de stomme Sovje
dagen een onsteri
kendheid heeft v
werd opgevat en
van de Sovjet-reg
Aldus is « Kru
eerste eener reeks
over de Revolutie
opgevat en uitge
menwerking met
tee van de Sovje

NAAR HE

Poedovkin, die
ter was geworde
te doek in de U.
neele verschijnin
wetenschappelijke
voorwaardelijke
op de opzoekin
Pavlov. Zijn v
was « De Moede
naar den roman
dezen band ontw
evolutie van de
meer en meer in
merken aannam

HIEDENIS
DEN
BIOSCOOP

door V. DANVERS

Westelijke filmprocédé's en techniek aan een diepgaande studie en pasten ze aan bij den Sovjet-bioskoop. Hun eerste poging was een aanpassing van den Amerikaanschen Wilde Westen avonturenfilm getiteld : « M. West bezoekt de Sovjet-Unie », waarin de avonturen worden geschetst van een Amerikaanschen toerist die tijdens zijn bezoek aan de U.S.S.R. aan iederen hoek vreest te worden neergeschoten.

Een van de akteurs van den film, Vsevolod Poedovkin, toenmalig student aan het Instituut, zou later een regisseur met wereldvermaardheid worden.

De film « De Doodenstraal » benaderde de Amerikaansche politiefilms, door alle mogelijkheden en akrobatieën van de kamera uit te buiten. Deze film verhaalt het komplot eener kontra-revolutionnaire organisatie en den uitslag harer intrigues in de U.S.S.R.

MOEILIJKHEDEN

De enorme moeilijkheden tijdens deze epische periode van de Sovjet-cinema worden door Poedovkin zelf verteld.

Er ontbraken steenkolen, brandstof, licht, voedsel en lokalen. De operateurs moesten dikke truien en vilten schoenen (wanneer zij er hadden) aantrekken om te werken. Het materieel voor de tooneelschikking werd op goed-valle-het-uit verzameld, en vaak was het afkomstig van aaneengeflanste afgedankte meubelen. Tot de projecteurs toe waren dikwijls met de hand vervaardigd. Er moesten op alle dingen besparingen gedaan worden, er moest gestreden worden voor iederen meter band, voor iederen kopek.

Deze materieele moeilijkheden verklaren grootendeels waarom de cinematografische produktie der Sovjets in de eerste jaren enkel uit korte rollen bestond.

Het is in de jaren van honger en blocus, koude en ellende, interventionnisme en contra-revolutie dat de Sovjet-cinema werd geboren.

EISENSTEIN EN DE MASSA

Vervolgens komt de periode van den opbouw, de ekonomische hernieuwing, de raderen der machines beginnen te draaien, de fabrieken te werken, de treinen rijden, men bouwt buildings — den baaierd was overwonnen en gebreideld.

De « Linkervleugel » van den Arbeidersschouwburg (« Proletkoelt ») draait zijn eersten film, getiteld « De Staking », onder leiding van S. Eisenstein. Het was de eerste dezer Sovjet-« massa »-films, die thans zoo beroemd zijn geworden, die het drama der « gemeenschap » uitbeelden zonder het thema van de gedraging van den enkeling aan te roeren.

Dit was een onvermijdelijke reaktie tegen den burgerlijken film die het tegengestelde thema uitbuit, nl.: van het individu en zijn lotsbestemming, afgezonderd van de kollektiviteit en dikwijls volledig onwetend wat betreft de massa en de menschheid.

De bronnen van den stijl van « Staking » worden teruggevonden in de tooneelschikkingsmethodes van Meyerhold (in wiens schouwburg Eisenstein debuteerde), evenals in de massa-manifestaties van het nieuwe regime. Deze band ontrolt voor de eerste maal op het witte doek de tooneelen eener revolutionnaire ideologie onder een revolutionnairen vorm, welke later haar hoogtepunt bereikte in de wereldberoemde film « Kruiser Potemkim ».

Het blijft onomstootelijk vaststaan dat met « Staking » een nieuw woord werd uitgesproken in de cinematografische taal, en het was het kommunisme dat de eenige inspiratiebron was van deze kunst-vernieuwing.

De kultureele en artistieke ontwikkeling van de U.S.S.R. was geplanifieerd, wat de sceptiekers er ook mogen over denken voor wien een dergelijk beleid gelijk staat met een terneerdrukken van het kunstpeil van het opgevatte werk. Doch het is wel interessant aan te merken dat de stomme Sovjet-film, die in onze dagen een onsterfelijke glorie en bekendheid heeft verworven, praktisch werd opgevat en uitgevoerd op bevel van de Sovjet-regeering.

Aldus is « Kruiser Potemkin » de eerste eener reeks films die handelen over de Revolutie van 1905. Hij werd opgevat en uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Centraal Komitee van de Sovjetregeering.

NAAR HET INDIVIDU

Poedovkin, die van leerling meester was geworden, deed op het witte doek in de U.S.S.R. een sensationeele verschijning met een zuiver wetenschappelijke film, getiteld: « De voorwaardelijke Reflex », gebaseerd op de opzoekingen van professor Pavlov. Zijn volgend meesterstuk was « De Moeder », een aanpassing naar den roman van M. Gorki. In dezen band ontwaren wij de latere evolutie van de Sovjet-kinema, die meer en meer individualistische kenmerken aannam en zich vastklampte

Storm over Azië.

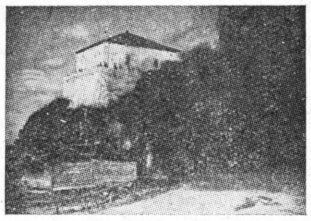

Brand in Kazan.

De nieuwe Babylonië.

Het Arsenaal.

De schim die niet...

... meer weerkeerde.

Ivan de Gevreesde.

aan de beschrijving van wel bepaalte types. Laat ons evenwel opmerken dat het begrip « kinema-ster » in de U.S.S.R. volledig onbekend is. Men kiest den speler voor de rol en niet de rol voor den speler. Wat van belang is is niet de spel-hoedanigheden van een akteur te benutten, doch wel een type weer te geven. Dit procédé, nog verscherpt door een wel ingestudeerde montage, bereikt het volmaakte in de films « Storm over Azië », van Poedovkin; « De Algemeene Lijn », van Eisenstein, en « Ivan », van Dovzjenko.

HET OPTIMISME DOET ZIJN VERSCHIJNING

De snelle evolutie van de jonge socialistische republieken, de heropbouw, het eerste vijfjarenplan, het opgroeien van een nieuw geslacht jongeren, opgevoed door den Sovjet-Staat, de vraagstukken der nieuwe individualiteit, de ontwikkeling eener eveneens nieuwe psychologie, stelden aan den bioskoop, die de verschillende aspekten van het sociale leven moest weergeven, nieuwe problemen voor welker oplossing de cineasten zich onmiddellijk inspanden.

Een eerste poging werd gedaan met de film « Het Leven is Goed », van Poedovkin. Deze poging mislukte, doch de weg was gebaand.

Eisenstein verbleef in Amerika, en bestudeerde er de techniek van de studio's in Hollywood. Ondertusschen was een andere tooneelschikker van eersten rang in de Oekraïna opgedoken, nl. Alexander Dovzjenko, die benevens de kultuur, het meesterschap van een Eisenstein wist te binden met de ontroering en de zorgvuldige techniek van een Poedovkin, en dit met een passie die wees op een zeer nationale oorspronkelijkheid. Hij vertolkte de nieuwe vraagstukken van de industrialisatie des lands en van de vijfjarenplannen, die alle hersens beroerden en een aansporing waren voor het geweten van iederen Sovjet-mensch. In den eersten geluidsfilm « Ivan » vertolkt Dovzjenko het epopee van een kollektiefboer die gaat werken naar den beroemden Dnjepostroï-dam. Onder zijn andere produkties vermelden wij: « Den Gouden Berg » en het « Arsenaal ».

Te Leningrad trachten Kosintzev en Trauberg, na hun historische film over de Parijsche Kommune: « Het Nieuwe Babylonië », insgelijks het nieuw probleem bij de horens te vatten. Hun produkties waren gekenmerkt als de antithese ten overstaan van hoogergenoemde films van Dovzjenko. De film « Alleen » gaf een tafereel weer van de stedelijke intelligentzia, die naar de dorpen trekt om de verouderde dorpsche overleveringen en bijgeloof te bestrijden en een nieuwe maatschappij op te bouwen, ten einde zichzelf te vernieuwen.

Doch het leven gaat sneller dan den film en de Sovjet-kinema verwijlt te lang in zijn produktie. Zes maand tot twee jaren waren noodig om een film te draaien. Ook was het niet verwonderlijk dat het werk door de gebeurtenissen werd voorbijgestreefd.

DE GELUIDSFILM

Een andere faktor die het arbeidsrythme een weinig verlamde, was de geluidsfilm. Met het geluid moest de Sovjet-film, uit oogpunt van techniek en kunst, een nieuw debuut maken, ten einde in twee of drie jaren tijds dezelfde hoogte te bereiken tot waar de Amerikaansche produktie in vijftien jaar tijds was opgeklommen. Daarom zag er in de U.S.S.R. gedurende drie jaren tijds geen enkele belangrijke film het licht, tenminste geen die de beste stomme films evenaarde. Wij zijn in het tijdperk van het tweede vijfjarenplan. Ekonomisch gesproken is het land tot een normalen toestand teruggekeerd.

Deze snelle verbetering in de bestaansvoorwaarden eischte een stijging in de kultureele waarden. Er moesten meer schouwburgstukken, meer muziek, meer films gespeeld worden, het leven werd veelzijdiger. Een lichter genre deed zijn verschijning.

« Tegen-plan », van Ermeer en Joetkevitsj, is de eerste geluidsfilm van eenig belang, die dergelijke onderwerpen behandeld. De andere producers en scenaristen vatten nochtans meer ingewikkelde thema's aan, door meer klassieke onderwerpen te behandelen. Aldus naar Dostojevski: « De Nachten van St-Petersburg », van regisseur Rosjal; naar Ostrovski: « Het Onweder », van regisseur Petrov; naar Maupassant: « Boule de Suif », van regisseur M. Romm, enz...

Vergeten wij niet de buitenlandsche regisseurs te vermelden die in de U.S.S.R. werkten, waaronder Piscator met zijn prachtfilm « De Opstand der Visschers », naar de novelle van Anna Seghers; Joris Ivens en Hubert Marshall die een merkwaardigen dokumentatiefilm draaiden over de Sovjet-jeugd in de nijverheid, getiteld « Komsomol », en Gustave Wangerheim, met 'n film die onder den titel « De Strijders », het Leipziger-proces behandelt.

Om op de namen van Sovjet-regisseurs terug te komen, dienen de namen vermeld van Ekk voor « De Weg naar het Leven » en « De Lustige Jongens », die beiden het thema van de sociale heraanpassing van de zwervende en misdadige kinderen behandelen. Van zijn kant heeft Dziga-Vertov, getrouw aan de beginselen van den dokumentatie-film, zijn belangrijkste werk voortgebracht in « Drie Zangen van Lenin ».

Vervolgens kwam er een onverwachte revelatie opduiken. Weinig gekende regisseurs zouden een film verwezenlijken waarvan het sukses terecht deed denken dat den gulden tijd van den bioskoop plots was weergekeerd.

Deze film, die geweldiger bijval oogstte dan « Kruiser Potemkin » was getiteld « Tsjapajev », en hij behandelde den burgeroorlog.

Tsjapajev is een der helden van den burgeroorlog wiens naam legendarisch is geworden. Deze film toont aan dat den Sovjet-cinema een nieuwe hoedanigheid had verworven; hij was de uitmuntende synthese geworden van de stomme film en de techniek van het geluid, samen met een meesterlijke voorstelling van verschillende karakters in het kader van een bekorend thema.

Andere films bekleeden insgelijks een buitengewoon belang, o.a. « De Nieuwe Gulliver », de grootste marionetten-film die ooit werd gedraaid. De producer Ptoesjko werd vereerd met den titel van « Kunstwerker Emeritus », voor de uitwerking en oppuntstelling van dezen film die een twee jaar langen ononderbroken arbeid vereischte.

De historische film, met kostumes en dekors uit het tijdperk (de invloed van de klassieke Duitsche film), is vertegenwoordigd in: « Peter de Groote », « Alexander Nevski » en « Maarschalk Koetoezov », die moeten gerangschikt worden onder de meest onstuimige produkties van de laatste tien jaren en die door het gebruik van duizenden extra's de vergelijking met Hollywood onderstaan.

SINDS DEN OORLOG

Als besluit van deze korte uiteenzetting, waarin werd gesproken over de films van de drie groote cinematografische maatschappijen: de « Sovkino », de « Mesrabpom » en de « Woefkoe », is het wel nuttig eenige der beste Sovjet-oorlogsfilms in de herinnering te brengen, zooals: « De Wrekers van het Volk », « De Slag om Oekraina », « De Slag om Orel », « De Slag om Moskou », « Stalingrad », « Leningrad Strijdt », « Een dag oorlog in Rusland ». « Onderzeeër T. 9 », van Ivanov; « De Oeral, smid der Overwinning », van Bojkov en Kisselev; « De Regenboog », van Donskoj, en « Tania », de film die het leven verhaalt van de beroemde partisane Zoja Komodemianskaja.

Het cinematografisch programma van dit jaar werd reeds vastgesteld en is op weg te worden verwezenlijkt. In een onzer volgende nummers zullen wij er op terugkomen.

De Sovjet-cinema heeft nog lange zijn laatste woord niet gesproken en de evolutie die hij sinds de vorming van Sovkino in 1925 heeft ondergaan, is zoo merkwaardig dat talrijke Sovjet-films beslissende mijlpalen vormen in de geschiedenis van den cinema.

Wij twijfelen er niet aan dat de toekomst getrouw zal zijn aan het verleden en films als de « Regenboog », indien men ze mag beoordeelen naar het sukses dat hij onder het Belgisch publiek oogst, bewijzen dat, niettegenstaande den oorlog, de Sovjet-cinematografie gunstig mag wedijveren met de Amerikaansche en Fransche produktie.

EENDRACHT MAAKT MACHT!

Deze spreuk — die wij Belgen fier in ons wapenschild voeren — zal voorzeker in den loop der geschiedenis nooit afdoender getuigenis harer deugdelijkheid hebben agelegd sinds het oogenblik waarop de demokratische naties van de geheele wereld, onder leiding der Groote Drie, hun lot hadden verbonden door een innige militaire, ekonomische en politieke samenwerking, ten einde eendrachtig de menschheid te bevrijden van den kanker van het fascisme.

Na de kapitulatie van Italië, op 8 September 1943, en deze van Duitschland, op 8 Mei 1945, volgde na amper drie maanden tijds de kapitulatie van Japan op 14 Oogst l.l., waarmede wij de definitieve en laatste hoogdag van de achtereenvolgende etappes der overwinning vieren.

De weg die leidde naar de overwinning was moeizaam en bezaaid met stekelige hindernissen. Doch de onwrikbare wil der Verbondenen en hun heilzame samenwerking heeft ten slotte toegelaten om, ten koste van ontelbare offers, de vlag der overwinning te planten in Rome, Berlijn en Tokio, de drie hoofdsteden der voornaamste asmogendheden. Deze overwinning is ongetwijfeld het gevolg van de verstandhouding van de grootmachten : de U.S.S.R., de Vereenigde Staten en Engeland, die geheel hun oorlogspotentieel en hun gezamenlijke ekonomische hulpbronnen ten dienste stelden van den gemeenschappelijken strijd.

Terwijl de U.S.S.R. gedurende drie lange jaren den hoofdlast van den strijd tegen den voornaamsten en gevaarlijksten tegenstander : het Hitleriaansche Duitschland, op de schouders torste, werden Engeland en de Verenigde Staten, die zich onvoorbereid in het konflikt hadden geworpen, in de gelegenheid gesteld een machtig leger op te bouwen en zich voor te bereiden op de invasie van Europa en Azië. Anderzijds werd de U.S.S.R., die belangrijke nijverheids- en grondstofcentra had verloren, daadwerkelijk bijgestaan door de leveranties in oorlogsmateriaal en grondstoffen harer Verbondenen.

In dien zin waren de overwinningen in Afrika en in Normandië, met de bevrijding van Frankrijk en België, enz... ten zelfden titel gezamenlijke geallieerde overwinningen als de inname van Berlijn door het Roode Leger.

Ook moet de bijdrage van de U.S.S.R. aan den oorlog tegen Japan niet worden gemeten en beoordeeld volgens den kortstondigen oorlogstoestand tusschen deze beide landen. Door de overwinning op Duitschland en Italië heeft de U.S.S.R. daadwerkelijk geholpen om Japan te isoleeren en, nadat het fascisme in Europa verslagen was heeft de U.S.S.R. voldaan aan het verzoek der geallieerden om Japan den oorlog te verklaren, ten einde « den duur van den oorlog te verkorten, het aantal slachtofers te verminderen en bij te dragen tot een snelle herstelling van den wereldvrede », en konden de Verbondenen gezamenlijk hun krachten tegen Japan koncentreeren.

Deze daad van bondgenootentrouw heeft ongetwijfeld veel bijgedragen om de onderlinge verstandhouding tusschen de Geallieerden nog te versterken.

Tereecht mag men gewagen van een overwinning der Demokratie op het fascisme.

* * *

Aldus de historische taak die de Verbondenen zich ten doel hadden gesteld en die op dezen 14 Oogst 1945 haar uiteindelijke bekroning vond.

Bij de vervulling dezer taak heeft de U.S.S.R. een groot, zoo niet overwegend aandeel genomen. Getuige daarvan de uitspraak van M. W. Churchill in 1942 :

« De door de Russen aan de zaak der **gemeenschappelijke overwinning** geleverde diensten, zijn van onschatbare waarde .»

Waaraan hij een jaar later toevoegde :

« Wij mogen geen oogenblik vergeten dat Rusland tot nu toe geheel het gewicht torst van den oorlog te land. »

Generaal Dwight Eisenhower, de opperbevelhebber der Geallieerde strijdkrachten in het Westen, die dezer dagen de Sovjet-Unie bezocht, verklaarde toen hij Moskou verliet: « Wij zijn naar Moskou gekomen op uitnoodiging van het Roode Leger. Thans verlaten wij de stad als vrienden van Moskou. De inspanning der Sovjet-arbeiders en -ingenieurs is een der mirakels van dezen oorlog. Wanneer de geschiedenis van dezen oorlog zal geschreven worden, zal men den Sovjet-arbeider bestempelen als den grootsten held. Van mijn verblijf in de U.S.S.R. bewaar ik den meest diepgaanden indruk van mijn geheele leven. »

Schitterende getuigenissen over den glorierijken weerstand van het Roode Leger en den geestdriftigen arbeid der Sovjet-volkeren kunnen wel niet geleverd worden en, zoo wij er zoo dikwijls op terugkomen, dan is het omdat men er zich in zekere kringen op toelegd om de verdiensten der Sovjet-Unie te verminderen of te doodverwen. Inderdaad, de vijanden van de U.S.S.R. trachten het te doen doorgaan alsof de enkele toepassing van de uitvinding der atoombom Japan deed besluiten tot de overgave. Deze verklaring is ongetwijfeld nogal simplistisch en tendentieus. Zij is de negatie zelf van de uitnoodiging der Geallieerden aan de U.S.S.R. om zich aan hun zijde te scharen in den oorlog tegen Japan : « ten einde den oorlogsduur te beperken, het aantal slachtoffers te verminderen en de vestiging van een duurzamen wedeldvrede te bevorderen ».

* * *

Samen hebben de geallieerden den oorlog tot een zegevierend einde geleid. Praktisch werd hun essentieele doelstelling: de vernietiging van het fascisme en de vestiging van een duurzamen vrede bereikt.

Het is van wezenlijk belang van de toekomst der menschheid dat de vruchtbare samenwerking der Verbondenen, die op zoo gelukkige wijze werd bekroond, in het na-oorlogsche tijdperk worde voortgezet : vrede en welvaart zijn er den inzet van.

Spijts alle arbrekende kritiek van sommige verkapte fascisten-kringen en hun pogingen tot verdeeling, zijn de Grooten vastbesloten innig verder samen te werken. President Truman verklaarde in zijn reden van 9 Oogst l.l. :

« ...de Verenigde volkeren zijn vast besloten een nieuwen oorlog te beletten. Daarom zijn zij besloten vereenigd te blijven. Wij kunnen in de toekomst niet meer dulden dat een aanvaller handig genoeg zou zijn om ons te verdeelen, noch sterk genoeg om ons te verslaan. Dat is de geestesgesteldheid die de Konferentie van San-Francisko en ook de konferentie van Berlijn heeft bezield ; zij zal ook het richtsnoer zijn om den komenden vrede te verwezenlijken. »

Het nieuwe realisme, dat reeds zijn bekroning vond, door de vorming, nog vóór het eindigen der vijandelijkheden, van een organisatie voor het behoud en de vrijwaring van den Vrede, vereenigt in zich al de voorwaarden voor een gelukkiger toekomst.

Bij de verwezenlijking dezer nieuwe Wereld mogen de Verbondenen er evenwel niet aan denken op hun moeizaam verworven lauweren te gaan rusten. Zeker, de militaire overwinning is van beslissenden en afdoenden aard, doch, de overwinning zal enkel dan volledig zijn wanneer de over Spanje, Argentinië en Portugal verspreide haarden van het fascisme, evenals de bron van dit fascisme : de almachtige internationale trusts, werden uitgeroeid. Dit is de naaste taak der Verbondenen.

En dan eerst zal men vereenigd den slag om den Vrede kunnen leveren en winnen, na den oorlog te hebben gewonnen!

VAN DEN BERGHE LEON.

FILMVOORSTELLINGEN

De Sovjet-film « De Regenboog » wordt van 24 tot 30 Augustus in de volgende zalen vertoond :

Courcelles. — « Royal ».
Denderleeuw. — «Peuple».
Deurne. — « Rio ».
Eekloo. — « Luxor ».
Gent. — « Royal ».
Hoegaarden. — « Vox ».
Heyst a/Zee. — «Royal».
Leuze. — « Peuple ».
Stavelot. — « Casino ».
Willebroek. — « Luxor ».

De Wetenschap in de U.S.S.R.

door Prof. Alexander BAIKOV

De Sovjet-Akademie voor Wetenschappen, is de meest vooraanstaande wetenschappelijke instelling van de U.S.S.R. Gedurende de oorlogsjaren, wijdde zij natuurlijk veel aandacht aan de vraagstukken die in verband stonden met 's lands verdediging, alhoewel opzoekingen van langdurigen aard, niet werden stopgezet.

Tegen het einde van 1941, werd een kommissie samengesteld voor de mobilisatie van de hulpbronnen van den Oeral. Het hoofd dezer kommissie was de Akademicien, Vladimir Komarov, voorzitter van de Akademie. Later werd het exploratiegebied der kommissie uitgebreid tot West-Siberië en Kazachstan. In 1942, onder de leiding van professor Evgeni Tsjoedakov, werd een kommissie ingericht voor de mobilisatie van de grondstofbronnen van het Centraal Volga- en het Kamagebied.

De Oeral-ijzer- en staalnijverheid gebruikt thans mangaanerts dat gewonnen wordt uit de onlangs ontdekte voorraden in de Oostelijke gebieden. De struktuur van het kopererts van den Oeral, werd vastgesteld; de studie van rare metalen en lood, is er eveneens veel op vooruitgegaan.

* * *

De Akademische Kommissie heeft in den Oeral nieuwe gebieden aangeduid waar kwikzilver te vinden is, en leidde de exploratiewerken. Zij heeft maatregelen uitgewerkt en herzien voor de verhooging van de kolenproduktie, in den Oeral, vooral in de gebieden van Bogolovsk en Koskin. Het onderzoek naar de grondstofbronnen in de gebieden van de Centrale Volga en Kama, heeft zich vooral gekoncentreerd tot de nieuwe oliehoudende streken van Basjkirië.

In 1943 begon de Akedemie zich bezig te houden met de ekonomische restauratie van de op de Duitsche invallers bevrijde gebieden. Het mijn-instituut heeft een technisch plan uitgewerkt voor de volledige herstelling van 't Donetz-kolenbekken. Het geologisch instituut heeft een geophysische kaart opgesteld van het Donetz-kolenbekken, waarop de nieuw ontdekte kolenlagen worden aangeduid, terwijl het onderzoek naar nieuwe lagen wordt voortgezet.

Het instituut voor metallurgie hielp aan de herstelling van de ijzer- en staalnijverheid in het Sovjet-Zuiden, door het geven van adviezen over de voorbereiding der grondstoffen en de herstelling van hoogovens, rol- en vlampijpmolens en de industrie der legeeringen.

De mikrobologische, genetische en kruidkundige instituten hebben de vraagstukken opgelost, die voor doel hadden de streek te voorzien van nieuwe variëteiten vitamine-houdende grondstoffen.

Wetenschapsmenschen van het aardkundig instituut hebben de mogelijkheid aangetoond beeten te planten in den zomer in plaats van in de lente.

Het instituut voor kolloïdale elektro-scheikunde heeft nieuwe methoden voorgesteld voor de snelle bescherming tegen het roesten.

De uitbreiding van turbine en centrifugaal overhaling, uitgewerkt door professor Kapitza, van het intituut voor natuurkundige vraagstukken, heeft een radikale verandering teweeggebracht in de techniek voor het bekomen van lage temperaturen. Het heeft het mogelijk gemaakt de afmetingen der toestellen aanzienlijk te verkleinen, zonder de kapaciteiten aan te tasten, en aldus de gebruikte hoeveelheid metaal te besnoeien. In 1943 werden de zuurstofvoortbrengende machines van prof. Kapitza, op groote schaal in de nijverheid ingevoerd.

In het gebied der wiskundige en technische wetenschappen, werden de werkzaamheden niet beperkt tot vraagstukken van onmiddellijk praktisch nut.

Het natuurkundig instituut zet de opzoekingen voort inzake kosmische stralen en akkoustiek, in verband met de voortzetting van korte golven.

Het mechanisch instituut heeft gewerkt aan de theorie der films en op het gebied der catalysis.

* * *

Onze biologisten, bevens hun werkzaamheden voor het verbeteren der genees- en heelkundige diensten in het Roode Leger, hebben eveneens de studie aangevat van talrijke vraagstukken die in verband staan met de evolutie der planten, de erfelijkheid en mutatie.

De afdeelingen en instituten voor geschiedenis en filosofie hebben verschillende studies vervolledigd, waaronder de « Geschiedenis der Diplomatie » en de « Geschiedenis der Filosofie ». Deze werken werden kollektief opgesteld en zijn van het allergrootste belang.

In 1943 werden de Armeensche en Oezbeeksche Akademieën voor Wetenschappen ingehuldigd.

In 1944 was den ekonomischen en kultureelen heropbouw van de door de nazis verwoeste gewesten, een der voornaamste taken van de Akademie. De onderzoekingen betreffende vraagstukken die geen onmiddellijk belang bieden, werden eveneens op groote schaal aangevat.

In het Koningin Astrid Park te Anderlecht

OP 1 EN 2 SEPTEMBER 1945.

Groot Bevrijdingsfeest

Ingericht door de B. S. V. ten bate van het « Fonds voor de Heruitrusting van het hospitaal te Stalingrad »

BAL — TOMBOLA — ATTRACTIES

Jazz-orkest : VICKY DOWN

LIZZY PALOMA, de jazz-zangeres

The CHEROKEES met Bob Jacqmain

BUFFET VAN EERSTE RANG

Trams : 22 - 46 - 56 - 64 - 74 - A.

INKOMPRIJS : 5,— frank.

Kaarten te bekomen in het lokaal van de B. S. V. 1 A, Regentlaan, Brussel

De Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen van 1939

(Vervolg van blz. 3.)

Ziedaar de geschiedenis der Engelsch-Fransch-Sovjetsche onderhandelingen van 1939. Het is een uiterst belangrijke kwestie.

Immers, de schuldvraag van dezen oorlog is hiermee gemoeid. Want was in dat jaar '39 het militair bondgenootschap tusschen de drie mogendheden tot stand gekomen, dan ware misschien in extremis de vrede toch nog gered geworden ofwel — zoo Hitler door niets meer te weerhouden was — ware door het voorhanden zijn van twee fronten alles anders verloopen en zou de tragedie geen 5 1/2 jaar hebben geduurd. Hier wil ik nog even herinneren aan de uitspraak van een groot staatsman — voor enkele maanden — vlak vóór de overwinning gestorven.

Toen op 11 Juni 1942 de heer Eden in the House of Commons het afsluiten aankondigde van het verdrag tusschen Engeland en de Sovjet-Unie, kommenteerde de oude Lloyd George onmiddellijk:

« Als iemand die meer dan 20 jaar heeft gewerkt om een goede verstandhouding tusschen Sovjet-Rusland en dit land tot stand te brengen, wensch ik den Eersten Minister en den minister van Buitenlandsche Zaken en de Regeering geluk bij de verwezenlijking van dit verdrag. »

« Was het een feit geweest enkele jaren geleden, dan waren vele ernstige blunders inzake Buitenlandsche Politiek kunnen vermeden worden. Niet alleen dit, maar deze oorlog had nooit kunnen plaats grijpen. »

Later nog schreef Lloyd George: « Er was geen overdrijving in deze woorden, ieder van hen was gemeend » (I meant every one of them).

Verantwoordelijke Uitgever : C. LEJEUNE,
1a, Regentlaan, Brussel.
Drukkerij WELLENS-PAY, Ruysbroeckstraat, 35, Brussel.